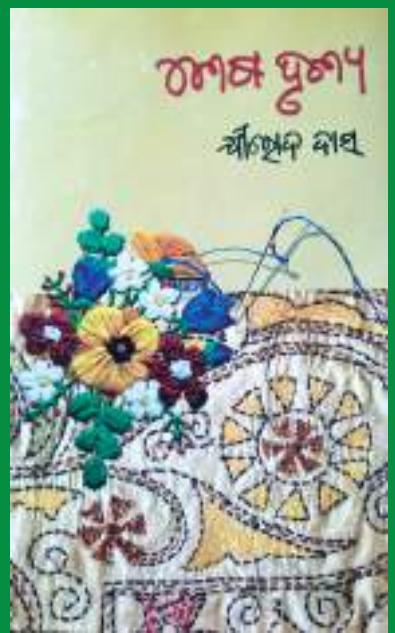

ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ

କ୍ଷୀରାଦ ଦାସ

ଭାଗ-୧

(ପୂର୍ବପ୍ରକାଶ ଭାବୁ)

ଧାର ! ଶ୍ରୀର୍ଯ୍ୟ ! କଥା !

ହେ, ଏଥରୁ ତୁଳ କଥା । ନିହାତି ଅଳାକା । ଏଥରୁ ନେଇ କଣ ଗର୍ବ କରିଛୁ ? ଭଲ ଜାବନୟେ ବଞ୍ଚି ହୁଏ ? କେବଳି ।

ଜାବନୟ କି ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ କଥା ହେଲେଣି । ପୁଅ କଥା ଭାଲି ଭାଲି ଆହାର ନିଦ୍ରା ଛାତି । ପୁଅ କଥା ଭାଲି ଭାଲି ଆହାର ନିଦ୍ରା ଛାତି ।

କାହି କାହି ଦିନେ କହିଲେ ରାଜନ୍ତରୀ-

ପଢାଙ୍କ ଆବେଗମୁଖୀ ଲମ୍ବ ଭାଷଣ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପକାର ପାରୁ ନଥିଲା ଶୁରକାତକ ମନ ଉପରେ । ତାଙ୍କ ଛାତି ଭିତରେ ଯେଉଁ ଗରାର କ୍ଷତରୁ ତାଙ୍କ ଭକ୍ତି, ତାହା କେବେ ବି ବନ ହେବାର ନାହିଁ । ସେକଥା ବା ରାଜନ୍ତରୀ ବୁଝିବେ କୁଆର ? ପଢାଙ୍କର ହୃଦୟ କେବଳନ ମିଳ ପୁଅ ପାଇଁ କାଳି ଯଦି ପୁଅ ଜେଳର ମୁକୁଳ ଆସିବ, ଅନିନ୍ଦୀଯା ମେଳ ପରି ତାଙ୍କ ମନ ଉପରୁ ସବୁ ଦୁଃଖର ବାଦଳ ଆପଣାହ୍ୟ ଅପସରି ଯିବି, ଏକଥା ସତ୍ୟ ।

କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ନିଜ ଛାତି ଭିତରର ଯାଆ ଶୁଣୁପରିବ ତ !

- ତମକୁ ମୋ ରାଶି, ପୁରୁଣା ରାଶି ଅଭିମାନ ଭୁଲି ଆମ ପୁଅକୁ ଜୀମିନରେ ଆଣିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି । ଆଶରୁଆ କାଳ କୋଠର ଭିତରେ ସେ କେବେନ ରହିବ ? ଏ ଘର ସଂଚାର ସମ୍ବଲିବ କିମ୍ବ ? ଆମେ କଣ ସବୁଦିନ ଥିବା ? ପାତିଲା ଆସ ଆମେ । ଆଜି ଗଛ ତାଙ୍କର ଝୁଲୁଛି, କାଳିଲୁ ଗଳ କିନା ଖେପତିବା ଯେ... । କହିଲେ ରାଜନ୍ତରୀ ।

“ପରୁ କିଛି ବାଷ ହୋଇଯାନାହିଁ । ଏ ଦୁଃଖମୟ ସବୁଦିନ ରହିବ ନାହିଁ । ପୁରୁଣା କଥାକୁ ଜାବାରୁ ଧରି କାଳିକି ନିଜକୁ ଟିଲ ଟିଲ କରି ଶେଷ କରୁଛ ? ଅନ୍ୟକୁ କି ଯାତନା ଦେଇବ ! ଆଗକୁ ନାହିଁ କି ପଢକୁ ନାହିଁ, ଗୋଟିଏ ବୋଲି ହୁଆ ଆମର । କେତେ ଓଶାବ୍ରତ କରି ପାଇଲୁଣେ ତାଙ୍କୁ । ମାନୁଛି ସେ ଭୁଲ କରିଛି । ତା’ ବୋଲି ବାପା ମା’ ହୋଇ ଛୁଆର ସେଇ ଭୁଲକୁ କଣ ଗଣି ପକାର ଧରି ବସିଥିବା ଆମେ !”

କାହି କାହି ଦିନେ କହିଲେ ରାଜନ୍ତରୀ-

ପ୍ରଥମ ରାଜନ୍ତରୀ

ପାଦମାନାନ୍ଦ ପାଦମାନାନ୍ଦ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡିତଙ୍କାରୀ ବିଦ୍ୟାପ୍ରକାଶନୀ

ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ପାଣିଗ୍ରହୀ

ଏତିହୟକ ତଥ୍ୟକୁ ଅନୁଧା ନ କଲେ
ଜଣାଯାଏ ଯେ ଭାରତ ସମେତ ବିଶ୍ୱର ବିଭିନ୍ନ
ପ୍ରାଚୀରରେ ଗୋ-ସମ୍ବଦକୁ ଉଚ୍ଚ ଆସନ ଦିଆଯାଇଛି
ପୂଜାକରାୟାଇଥାଏ । ଆମ ସାମାଜିକ କଳଣି ଏବଂ
ପର୍ବପର୍ବାଣୀରେ ଗୋ-ପୂଜାକୁ ଉଚ୍ଚ ସ୍ଥାନ
ଦିଆଯାଇଛି । ଶାସ୍ତ୍ରରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ଅଛି ଯେ ଜନ୍ମଦାତା
ମା', ଶୁରୁ ପଡ଼ୁ, ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ରାଜପତ୍ନୀ, ଗୋମାତା,
ଧାତ୍ରୀ ଏବଂ ପୃଥ୍ବୀ ଏହି ସାତ ଜଣ ହିନ୍ଦୁ
ମାନଙ୍କର ମା' ରୂପେ ପୂଜା ପାଆନ୍ତି । ଶାସ୍ତ୍ରରେ
ପୁଣି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଆର୍ଯ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଗୃହପାଳିତ
ପଶୁ ଭାବରେ ଗାଇ ଓ ବଳଦ ସେମାନଙ୍କ
ନିକଟରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ଶୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ
ଅଧିକାର କରିଥିଲା । ତେଣୁ ଗୋ-ସମ୍ବଦ ପ୍ରତି
ଆର୍ଯ୍ୟ ମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ରହିଥିଲା । ଗୋମାତାକୁ
ପୂଜାର୍ତ୍ତନା ଓ କୃତ୍ତଙ୍ଗତା ଜଣାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ
ପବିତ୍ର ଦଶହରା ଦିନ ତେଜାନାଳ ଜିଲ୍ଲା
ଭୁବନରେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ ବଳଦ ଯାତ୍ରା ।

ବାଣିଜ୍ୟର ସ୍ଥଳ ଏ ବଳଦ ଯାତ୍ରା : ଓଡ଼ିଶାର
ବାଣିଜ୍ୟକ ଉତ୍ତିହାସରେ ସମୁଦ୍ର ବାଣିଜ୍ୟ ଓ
ସ୍କୁଲଗାଣିଜ୍ୟ ଉତ୍ତିହାସରେ ଥିଲା ଉତ୍ତପ୍ତ ପରିପୂରନକ ।
କଳିଙ୍ଗର ଯେଉଁ ବୈଶ୍ୟମାନେ ଦରିଆପାରି
ବାଣିଜ୍ୟ କରୁଥିଲେ, ବୋଇତ ନେଇ ବିଦେଶକୁ
ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ସ୍କୁଲପଥରେ ବ୍ୟବସାୟ
କରିବାପାଇଁ ବଳଦ ପିଠିରେ ପଣ୍ଡ ଦ୍ରୁବ୍ୟମାନ
ବହନ କରି ନେଉଥିଲେ ସେମାନେ ସାଧବ,
ଆର୍ଥବାହ୍ୟ ସୌଦାଗର, ବଣିକ, କଳିଞ୍ଚ ବୈଶ୍ୟ
ଭାବରେ ସୁଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ ।
ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ଉପକୂଳରେ ପଙ୍ଗା ଲୁଣର
ଚାହିଦା ଅଧିକ ଥିଲା । ଲୁଣ ପୋକ୍ଲାନ ଓଡ଼ିଶାରେ
ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ ଲାଭଜନକ ବ୍ୟବସାୟ ଥିଲା ।
ଭୁବନର ଔତିହ୍ୟ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ବିଭବ ଗୁଡ଼ିକ

ଜାତି ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଥୋତି ମହାଜନ, ବାଣିଜ୍ୟରେ
ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ବଳଦକୁ ଥୋତି ବଳଦ
ଓ ଥୋତି ମହାଜନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଯାଉଥିବା
ବଣିକମାନଙ୍କୁ ବଳଦିଆ କୁହାଯାଉଥିଲା ।
ସାଧାରଣତଃ ନିରାପା ଦୁଷ୍ଟିରୁ ଏମାନେ ଗୋଷାବନ୍ଧ
ଭାବରେ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲେ । ତୁବନର ଥୋତି
ମହାଜନ ବିଜ୍ଞାଦଶମୀ ଦିନ ବାଣିଜ୍ୟ ଯାତ୍ରା
ନିମିତ୍ତେ ଦଶହରାର ପବିତ୍ର ହାହୁ ମୂର୍ଖରେ
ସ୍ଵାମାଦି ପରେ ପୂତପବିତ୍ର ଛୁଫିଯରେ ମା' ଙ୍କୁ

ନେଇ ଦୂରସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ
ସେତେବେଳେ ଏହି ବାଣିଜ୍ୟ ପ୍ରଥାର ସ୍ଥାରକଙ୍କୁ
ଉଚ୍ଚାବିତ କରି ରଖିବାପାଇଁ ବଳଦ ଯାହାର
ଅୟମାରସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଅପରାକ୍ଷରେ ବଳଦ
ଯାତ୍ରା ହେଉଛି କୃଷ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ତଥା ପରିବହନ ପାଇଁ
ଏବେ ବି କୃଷ୍ଣକଙ୍କ ସହଯୋଗ କରି ଆସୁଥିବ
ବଳଦକୁ ଶାରଦୀୟ ମହୋଷ୍ବବ ଅବସରରେ
ଭୁବନବାସୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସନ୍ଧାନ ପ୍ରଦର୍ଶନର ଏକ
ମଧ୍ୟର ପାର୍ଶ୍ଵ ।

ଆବାହନ ଓ ପ୍ରସ୍ତି ସହ ତାଙ୍କୁ ଶୁଭ ଓ ମଜଳର
ପ୍ରତାକ ସ୍ବରୂପ ତାମ୍ବୁଳ ଅର୍ପଣ କରି ଯାତ୍ରା ଅନୁକୂଳ
କରୁଥିଲେ । ବାଣିଜ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିବା
ବଳଦକୁ ଶୌଚ କରାଯାଇ ବନ୍ଦାଣ ଖୁଣ୍ଡରେ ବନ୍ଦା
ଯାଉଥିଲା । ଥୋରିଆ ପରିବାରର ମହିଳାମାନେ
୧୦ ଜୀବିତ ଫୁଲ, ପିଠା, ନୈବେଦ୍ୟ ଦେଇ
ବଳଦକୁ ବନ୍ଦାପନା କରିବାପରେ ଥୋରି
ମହାଜନମାନେ ବଳଦ ପିଠିରେ ପହଞ୍ଚିବାକି
ବାଲେଶ୍ଵରର ଛଞ୍ଚିତ୍ତ, ଚାନ୍ଦବାଲି, ବାସୁଦେବପୁର,
ଗଞ୍ଜାମର ଗୋପାଳପୁର ଅଞ୍ଚଳକୁ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ
କରୁଥିଲେ । ସେଠାରୁ ଶଗଡ଼ଗାଡ଼ିରେ ଲୁଣ ଆଣି
ଗଢ଼ାତ ଅଞ୍ଚଳ ତଥା ରାଜ୍ୟ ବାହାରକୁ ମଧ୍ୟ
ଯାଉଥିଲେ । ସେଠାରେ କିଛିଦିନ ରହି ବଳଦ
ପିଠିରେ ଲୁଣ ବଞ୍ଚି ଲଦି ଗ୍ଲା ଗ୍ଲାରେ ଲୁଣ ବିକି
କରୁଥିଲେ । କଥତି ଓ ମୁଦ୍ରାର ପ୍ରତଳନ ନଥିବାରୁ
ଲୁଣ ସହିତ ସୁନା, ରୂପା, ଅଳକାର, ପିଠଳ
ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରତିବଦଳରେ ସେ ଅଞ୍ଚଳରୁ ମିଳୁଥିବା
ଲାଖ, ଛୁଣା, ମଛୁ, ହାତା ଦାନ୍ତ, ଶିଙ୍ଗ, ମହମ
ଆଦି ଆଶୁଥିଲେ । ଏହି ବାଣିଜ୍ୟ ପରିପରାରେ
ଡକ୍କାଳୀନ ଧନଶାଳୀ ବଣିକମାନଙ୍କର
ପୃଷ୍ଠାପୋଷକତା ଧୂରେ ଧୂରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟଭୂତ
ହୋଇଥିଲା । ସମୟକୁମେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରାକୃତିକ
ପରିସ୍ଥିତି ଯନନବାହନର ଚଳପତଳ, ସ୍ଵଳ୍ପବାଣିଜ୍ୟ
ପ୍ରତି ଭୁବନ ବଣିକ ମାନଙ୍କର ଅନାଗ୍ରହ ଫଳରେ

ବଳଦ ସାହାଯ୍ୟରେ ବାଣିଜ୍ୟ ପରମ୍ପରାର ଅବସାନ ଥୋତ ମହାଜନଙ୍କ ଘରୁ ମଙ୍ଗଳା ଗଞ୍ଜ
ଘଟିଲା । ସମୟ ସ୍ରୋତରେ ସେସବୁ ଆଜି ଅଣାଯାଇ ଦଶହରା ବଳଦର ଗଳାଗେ

ମଧ୍ୟରୁ ସ୍କୁଲବାଣିଜ୍ୟ ଏକ ସ୍ଥତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଅର୍ଜନ
କରିଥିଲା । ଭୁବନର ବଣିକମାନେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ
ପାଳନ କରିଥିଲେ ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା । ଏଠାରେ
ବାସ କରୁଥିବା ଦୁଃସାହସୀ ଥୋଡ଼ିଆ ଜାତି
ବାଣିଜ୍ୟକ ରଶକୋଶଳ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିଷ୍ଠତା ଦୃଷ୍ଟିରୁ
ସ୍କୁଲ ବାଣିଜ୍ୟରେ ପାରଦର୍ଶତା ପ୍ରଦର୍ଶନ
କରିବାକୁ ପାଇଲା ।

ଇତିହାସ ଯଦିଓ ଆଜି ଭୁବନର ଖ୍ୟାତିପ୍ରାପ୍ତ
ବାଣିଜ୍ୟ ଲୁପ୍ତ, ତଥାପି ଏହାର ଗୌରବଶାଳ
ଚେତନା ଭୁବନବାସୀଙ୍କ ଧାମନୀରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ
ରହିଛି । ଏବେ ବି ଭୁବନ ବାସାଙ୍କର ବଣିକ
ଜାତି ଭାବେ ପରିଚୟ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ରହିଛି
ଏଥୁମାର୍କ ସେମାନେ ଗର୍ବ ଓ ଗୌରବ ଅନୁଭବ

ବନ୍ଧାୟାଏ । ସୁରନା ଯୋଗ୍ୟ ସେ ଥୋତି ବଳଦ
ଗଳାରେ ଥିବା ଘଣ୍ଟକୁ ମଙ୍ଗଳା । ଘଣ୍ଟ
କୁହାୟାଉଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ପାରକର ବଳଦ
ଗଳାରେ ଥିବା ଘଣ୍ଟକୁ କେବଳ ଘଣ୍ଟ କୁହାୟାଏ ।
ବଳଦକୁ ସାଜ୍ଜସଜ୍ଜା କରାଯିବାପରେ ଥୋତି
ମହାକନ ଘରର କୁଳବନ୍ଧୁମାନେ ପିଲନ ତାଳ
ମିଶ୍ର ମିଶ୍ର ମିଶ୍ର ମିଶ୍ର ମିଶ୍ର ମିଶ୍ର

ପରୁଆରାରେ ଦଶହରା ବଳଦକୁ ପ୍ରଥମେ ରହୁନାଥ ମନ୍ତିରକୁ ନିଆୟାଏ । ସେଠାରେ ପୂଜାର୍କଣ୍ଡନା କରାଯିବା ପରେ ବଳଦକୁ ଶଶୀ ମନ୍ତିର ତା ପରେ ଗୋପାଳଜୀର ମନ୍ତିରକୁ ନିଆୟାଏ । ସେଠାରେ ଦଶହରା ବଳଦକୁ ଦେବୀ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ପୁଲ ହାର ପିନ୍ଧାୟାଏ । ଗୁରୁରାହାଟ ଠାରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ଚଳନ୍ତି ପ୍ରତିମା ବିମାନରେ ଆସି ଦଶହରା ବଳଦ ସହ ଯାତ୍ରାରେ ଯାଆନ୍ତି । ସେଠାରୁ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ବଢ଼ହାଟ ଯାଏ । ବଢ଼ହାଟ ଠାରେ ଜ୍ୟୋତିଷ ପାଞ୍ଜିପାଠ କରିଥାନ୍ତି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଟକର ସୁସଂହିତ ବଳଦ ପରୁଆରାରେ ଆସି ଏଠାରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ସେଠାରୁ ବଳଦ ଯାତ୍ରା ଜଗନ୍ନାଥ ମଣ୍ଡପକୁ ଯାଏ । ବାଟରେ ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଦେବଦେବୀ ମନ୍ତିର ପଡ଼େ ସେଠାରେ ଦଶହରା ବଳଦକୁ ବନ୍ଦାପନା ଓ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଚଳନ୍ତି ବିମାନକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ତିରରେ ବିଦାୟ ଦେଇ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଦାନୀୟ ଘର ପକ୍ଷରୁ ଦଶହରା ବଳଦକୁ ବନ୍ଦାପନା କରାଯାଇ ଥୋତି ସମାଜର ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ୪ଟି ନତିଆ ଓ ୧୩ଟି ଗୁଆ ମାନ୍ୟ ଦିଆୟାଏ । ସେଠାରୁ ପରୁଆର ନୂଆବଜାର ନିକଟମୁଁ ଦଶହରା ପଢ଼ିଆକୁ ଯାଏ । ଅଟାତରେ ସେହି ପଢ଼ିଆରେ ଥୋତିଆମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଖଣ୍ଡା ଖେଳ ହେଉଥିବାର ସ୍ଵତିକୁ ମନେପକାଇ ପଢ଼ିଆର ମାଟିକୁ ଥୋତିଆମାନେ ମଥାରେ

ଗୋପାଳଜୀର ମନ୍ତିର ନିକଟରେ ଅଟକେ । ସେଠାରେ ଗୁଡ଼ିଆ ଜାତିର ମୁଖ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଲୁଣ କିଣାଯାଏ । ଏବେ ଲୁଣ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୁଲମାପ କରାଯାଉଛି । ସେଠାରୁ ଅନ୍ୟ ପାଟକର ବଳଦ ମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେଇ ଥୋତିଆମାନେ ଦଶହରା ବଳଦକୁ ନିଜ ସାହିକୁ ନେଇଥାନ୍ତି । ଦଶହରା ବଳଦକୁ ପୁଣି ବନ୍ଦାପନା କରି ଶୁଭମୁଖ୍ୟ ନିକଟକୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଏ । ଯାତ୍ରାରେ ଯାଇଥିବା ଥୋତିଆ କନିଷ୍ଠମାନେ ବନ୍ଦୋଜେଣ୍ଣମାନଙ୍କୁ ଭୂମିଷ୍ଟ ପ୍ରଣିପାତ କରିଥାନ୍ତି । ତା' ପରେ ଥୋତିଆ ସମାଜ ପକ୍ଷରୁ ସାମୁହିକ ଭାବେ ପଢ଼କୁ ଭୋଜନ କରାଯାଏ । ଦଶହରା ଦିନ ମାଛ ଓ ଭାତ ଖାଇବା ଏହି ଯାତ୍ରାରେ ପରମରା କ୍ରମେ ରହିଆଏଇଛି । ବଳଦ ଯାତ୍ରାରେ ଯାଇଥିବା ଥୋତିଆମାନେ ବଳଦଯାତ୍ରାରେ ଅଂଶୁହଣ୍ଡ କରିଥିବା ଅନ୍ୟପାଟକର ବଳଦିଆମାନଙ୍କୁ ଗୁଆ ମାନ୍ୟିଦିଅନ୍ତି ତାପର ଦିନ ମା ଦୁର୍ଗା ଓ ହରପାର୍ବତୀଙ୍କ ବିସର୍ଜନ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଅଂଶୁହଣ୍ଡ କରିବାପାଇଁ । ଦାନୀୟ ଘର ପକ୍ଷରୁ ପୁଦାନ କରାଯାଇଥିବା ନତିଆକୁ ଥୋତି ମହାଜନଙ୍କ ଘରେ ସ୍ଥାପନା ହୋଇଥିବା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପିଣ୍ଡ ନିକଟରେ ରଖାଯାଇଥାଏ । ଦାପାବଳି ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ଏହି ନତିଆକୁ ପିତୃ ପୁରୁଷଙ୍କ ଉଦେଶ୍ୟରେ ସମର୍ପଣ କରାଯାଇ ଏହାର ଭୋଗକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥୋତିଆ ପରିବାରକୁ ବର୍ଣ୍ଣାଯାଇଥାଏ ।

ଛୁବନ, ଡେକ୍କାନାଳ

ଭୁବନ୍ଦେଶ୍ୱର ମହାନାଳୀ

ବ୍ୟାଙ୍ଗିନୀ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହାସରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ୪ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା

ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ୧୪ % ସାଥେ

ଭୁବନେଶ୍ୱର: ଏକଦା ଦେଶ ତଥା
ବିଦେଶରେ ‘ଭୋକର ଭୁଗୋଳ’ ଓ ‘ଅନାହାର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୂମି’ କୁହାଯାଉଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଏବେ
ଦେଶ ପାଇଁ ପାଲିତିଛି ଜ୍ଞାବ୍ୟ ଉଣ୍ଠାର। ୧୦ ବର୍ଷ
ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଶସ୍ୟ ଉପାଦନ ମଧ୍ୟରେ
ଘଟିଥିବା ଚମକୁଟିତା ଓଡ଼ିଶାର ଦୂର୍ନାମକୁ ଦୂର
କରିବାକୁ କେବଳ ସମର୍ଥ ହୋଇନାହିଁ; ପକ୍ଷାନ୍ତରେ
ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଭରଣା କରି ଦେଶକୁ
ଯୋଗାଉଛି ଜ୍ଞାବ୍ୟ ଶସ୍ୟ। ରାଜ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ
ଦୂରକରଣ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ୟା ନବାନ ପରିନାୟକ
ନେଇଥିବା ଶପଥ ଏବେ ବନ୍ଧୁତଃ ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ
ପରିଗ୍ରହ କରିଛି। ୧୦୩୭ ସୁନ୍ଦା ଏକ କିଙ୍କିତ
ଓଡ଼ିଶା ଗଠନ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ୟା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ
କରିଥିବା ବେଳେ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରଶାସନ ଏହି ଦିଗରେ
ନିଜର ସକରାମ୍ବକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ବଜାୟ ରଖିଛି।
ପରିଶତ୍ତସବୁପ ରାଜ୍ୟରେ ଗତ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ

ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହାର ୧୪% ହ୍ରାସ ପାଇଛି । ଉତ୍ତମ
ସହଗାଞ୍ଚଳ ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳର ସମତୁଲ ବିକାଶ
ରାଜ୍ୟର ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ଵରୂପ କରିଛି
ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା
ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ‘୫-୯’ ଉପକ୍ରମ ଅଧିନିରଣ୍ୟ
ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରୁ ସହଗାଞ୍ଚଳ ଯାଏଁ ନିୟମିତ୍ ସ୍ଵୀଯୋତ୍ସବ
ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରାଳଗଣ ପାଇଁ ଯୋଜନା
ଭିତିରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନିଆଯାଉଥୁବା
ବେଳେ ଖୁବଶାସ୍ତ୍ର ଡେଟିଶା ଦେଶରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ
ଦିଗରେ ଅଧିକ ପ୍ରାତାବାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବ ବୋଲି
କୁହାଯାଉଛି । ନୀତି ଆୟୋଗର ଶେଷତମ ଜାତୀୟ
ବହୁମୁଖୀ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୂଚକାଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଗତ ୫
ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟରେ ବହୁମୁଖୀ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ୨୯.୩୪
ପ୍ରତିଶତରୁ ୧୪.୮୮ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଛି
୨୦୧୪-୧୫ରେ ରାଜ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହାର
୨୯.୩୪ ପ୍ରତିଶତ ଥିବାବେଳେ ୨୦୧୯-

୨୦ ଏହା ୧୫.୮୮ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଛି
ବର୍ଷମାନ ସମୟର ମୂଲ୍ୟଙ୍କର କଲେ ଏହି ହାତ
ଆହୁରି ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଛି
ଦେଶରେ ଯେଉଁ ୪ଟି ରାଜ୍ୟରେ ବହୁମୁଖୀ
ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦ୍ରୁତ ହ୍ରାସ ପାଇଛି, ସେଥିରେ ଓଡ଼ିଶା
ସାମିଲ ରହିଛି । ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟ
ସରକାର ଧାନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କରିଥିବା ବେଳେ
ସମାନ ସମୟରେ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ନିଯୁକ୍ତ ଏବଂ
ବିକାଶକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି । ଯାହା ରାଜ୍ୟରେ
ହ୍ରାସର ପ୍ରମୁଖ କାରଣ ବୋଲି ବିଶେଷଜ୍ଞମାନେ
ମତପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଦୁଇ ପ୍ରମୁଖ ଦିଗକୁ ଜାଗିତ୍ତ
କରାଯାଉଛି ସେଥିରୁ ଶିଳ୍ପ ଅନୁକୂଳ ପରିବେଶ ଓ
ମିଶନ ଶକ୍ତି ଅଧ୍ୟୁଦୟନକୁ ପ୍ରମୁଖ ବୋଲି
କୁହାଯାଉଛି । ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାଜ୍ୟରେ
ସିଙ୍ଗଳ ଡିଶ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଶିଳ୍ପ ନାଟି,

A photograph of a man with dark skin and a pink turban, holding two young children on his shoulders. He is wearing a red and white striped shirt. The background is blurred.

ସର୍ବୋପରି ମେକ୍ ଇନ୍ ଓଡ଼ିଶା, ନିବେଶକ
ସମ୍ପଦିଳନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ନିବେଶ ପାଇଁ
ଶିଷ୍ଟପତିଙ୍କୁ ଆକୃଷ କରାଯାଉଛି । ଯାହାଏଲାଗେ
ନିକଟ ଅଚାତରେ ରାଜ୍ୟକୁ ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଡ଼ିଙ୍କର
ଟଙ୍କାର ନିବେଶ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସିପାରିଛି । ଓଡ଼ିଶା
ପୂର୍ବ ଭାରତର ଶିକ୍ଷ ହର ପାଠିଥିବା ବେଳେ ଏହା
ଉତ୍ତମ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏବଂ ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ରାଜ୍ୟରେ

ବ୍ୟାପକ ନିୟମିତ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିଛି
ଯାହାଙ୍କଲେ ରାଜ୍ୟରେ ବେକାରୀ ହାର କ୍ଲାମାଗାନ
ଭାବେ ହ୍ରାସ ପାଇଗାଲିଛି । ପୂନର୍ଭ ଉତ୍ତର
ଶ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଓ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ମିଶନଶର୍କ୍ରୀ
ମହିଳାମାନେ ନିଜେ ସ୍ଵାବଳମ୍ବୀ ହେବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ରାଜ୍ୟର ବିକାଶରେ ଶୁଭୁଦ୍ଵାର୍ପଣ ଯୋଗଦାନ
କରିଛନ୍ତି । ନିକଟରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଜାରି
କରିଥିବା ଶ୍ରମ ଶକ୍ତି ସର୍ବୋତ୍ତମାନ ପାଇଁ
ଅନୁସାରେ ୨୦୨୩ ମସିହା ଏପ୍ରିଲ-ଜୁନମେ
ଓଡ଼ିଶାରେ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ବେକାରୀ ହାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ବିନ୍ଦୁ ବର୍ଗରେ ୨.୭ ପ୍ରତିଶତକୁ ହ୍ରାସ ପାଇଛି
ଗତବର୍ଷ ସମାନ ଅବଧିରେ ରାଜ୍ୟର ବେକାରୀ
ହାର ୧୧.୪ ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ବେକାରୀ ହ୍ରାସ
ପ୍ରତିଶତ ଦିଗରେ ଓଡ଼ିଶା ବହୁ ବଡ଼ ବଡ଼ ରାଜ୍ୟରେ
ପଛରେ ପକାଇଥିବା ବେଳେ ଏହା ଓଡ଼ିଶାର
ଶୁଙ୍ଖଳିତ ଶାସନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିଲା

ସେହିପରି ସେଷ୍ଠର ଫର ମନିଚରି^ଠ ଲକ୍ଷ୍ମୀଆନ୍
 ଲକୋମୋମିର ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ବେକାରୀ
 ହାର ହ୍ରସ୍ଵ ଦିଗରେ ଲଗାତାର ଭାବେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଓଡ଼ି
 ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇ ଆସୁଛି । ରାଜ୍ୟ
 ସରକାରଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକାଭିମୁଖୀ ଯୋଜନା,
 ଯୁବକ ଯୁବତୀଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ଉପରେ
 ଗୁରୁତ୍ୱରୋପ, ମିଶନ ଶକ୍ତି ଯୋଜନାରେ
 ରାଜ୍ୟର ୭୦ ଲକ୍ଷ ମହିଳାଙ୍କୁ ଆମ୍ବନିର୍ଭର ଭାବେ
 ଗଢ଼ି ତୋଳିବା ଯୋଗ୍ୟ ଏସବୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
 ହୋଇପାରିଛି ବୋଲି ମତପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।
 ଏପରିକି ୨୦୦୫-୦୬ ମସିହାଠାରୁ ରାଜ୍ୟ
 ବଳକା ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ନିଜର ରଣ
 ପରିଚାଳନାରେ ଦେଶରେ ଅନ୍ୟତମ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
 ରାଜ୍ୟଭାବେ ପରିଗଣିତ ହେଉଛି । ଯାହା ରାଜ୍ୟର
 ସାମଗ୍ରୀକ ବିକାଶ ଏବଂ ଉନ୍ନତିକୁ ବଳ
 ଦେଉଥିବା ମତପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ।

